

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การออกแบบลายพิมพ์ผ้าสำหรับเครื่องแต่งกายจากผ้าไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการออกแบบลายพิมพ์ผ้าสำหรับเครื่องแต่งกายจากผ้าไทยและเพื่อออกแบบลายพิมพ์ผ้าสำหรับเครื่องแต่งกายจากผ้าไทย ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยศึกษาความคิดเห็นของนักออกแบบ 20 คน และผู้บริโภคที่สนใจสินค้า 100 คน รวม 120 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม โดยดำเนินการสอบถามความต้องการด้านรูปแบบและสีของลวดลาย เพื่อนำมาเป็นแนวทางการออกแบบลายพิมพ์ผ้าสำหรับเครื่องแต่งกายจากผ้าไทย

ผลการวิจัยพบว่า

ความคิดเห็นด้านรูปแบบของลวดลาย เพื่อนำมาเป็นแนวทางการออกแบบลวดลายลายพิมพ์ผ้าสำหรับเครื่องแต่งกายจากผ้าไทย นักออกแบบและผู้บริโภคทั่วไปส่วนใหญ่ต้องการให้ออกแบบลายดอกไม้ ลักษณะของลายผ้าควรเป็นภาพวาดแบบผสม 2 และ 3 มิติ สีของลายผ้าเป็นสีที่ออกแบบใหม่โดยมีธรรมชาติเป็นต้นแบบ

จากผลการสอบถามความต้องการด้านรูปแบบของลายพิมพ์ผ้าสำหรับเครื่องแต่งกายจากผ้าไทย นักออกแบบและผู้บริโภคทั่วไปส่วนใหญ่ต้องการให้ออกแบบลายดอกไม้ ลักษณะของลายผ้าควรเป็นภาพวาดแบบผสม 2 และ 3 มิติ สีของลายผ้าเป็นสีที่ออกแบบใหม่โดยมีธรรมชาติเป็นต้นแบบนั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการออกแบบโดยศึกษาลักษณะของดอกไม้ประเภทต่างๆ ทั้งด้านรูปแบบ สี สัน พื้นผิว ลักษณะของภาพในมุมมองต่างๆ ที่เป็นธรรมชาติ ในส่วนของผลงานออกแบบแต่ละแบบ ยังคงไว้ในส่วนรูปทรงดอกไม้ มีการปรับโครงสร้างสีดอกเป็นสีต่างๆกัน เพื่อให้มีความเหมาะสมในการนำไปตกแต่งตัดเย็บเสื้อผ้าได้หลากหลายแบบ ตามความต้องการของแต่ละบุคคล ภาพดอกไม้ที่นำมาออกแบบมี 10 ชนิด ชนิดละ 5 แบบ ได้แก่

1. ลายดอกบัว ออกแบบลายเชิง จุดเด่นของลายอยู่ที่ชายผ้า มีดอกบัวเล็กๆกระจายทั่วผืนผ้า

แบบที่ 1 ใช้กลุ่มสีธรรมชาติ ดอกสีชมพู ใบสีเขียว พื้นสีอ่อน

จัดค่าน้ำหนักสีอ่อนเข้ม ให้ความรู้สึกอ่อนหวานเบาสบาย

- แบบที่ 2 ใช้กลุ่มสีเทาอมม่วง อมเขียว ดอกสีชมพู
ให้ความรู้สึกหวานขริม สงบ เบาสบาย
- แบบที่ 3 ใช้กลุ่มสีดำ เทา ขาว
ให้ความรู้สึก นิ่ง สงบ เบาสบาย สีโทนนี้ ตกแต่งเสื้อผ้าได้สวยเก๋
- แบบที่ 4 ใช้กลุ่มสีธรรมชาติ ดอกสีชมพู ใบสีเขียว ฟันสีอ่อน
จัดค่าน้ำหนักสีอ่อนเข้ม ให้ความรู้สึกอ่อนหวานเบาสบาย
- แบบที่ 5 ใช้กลุ่มสีชมพูอ่อนหวาน เป็นภาพลายเส้น

2. ลายดอกบัวสวรรค์ ลักษณะลาย เป็นลายต่อเนื่อง นำรูปแบบของดอก มาจัดลายต่อกัน

- แบบที่ 1 จัดกลุ่มสีธรรมชาติ น้ำหนักสีเบา อ่อนหวาน
- แบบที่ 2 จัดกลุ่มสีชมพู เทา เขียว ดอกสีชมพูสดใส เพิ่มความสวยงาม
- แบบที่ 3 ปรับกลุ่มสีเป็นชมพูม่วง สีม่วงลงสีเป็นจุดเล็กๆ
- แบบที่ 4 ปรับลาย เน้นลายเส้น เน้นขอบดอกใบชัดเจนดอกชมพูสดใสสลับขาว น้ำตาล ฟันสีครีม
- แบบที่ 5 ใช้วิธีป้ายสีอ่อนหวานแบบสีน้ำ กลุ่มสียังคงเหมือนแบบที่ 4

3. ลายดอกมะลิ นำรูปแบบดอกมะลิมาจัดกลุ่มลายกับใบมะลิ

- แบบที่ 1 จัดกลุ่มสีธรรมชาติ
- แบบที่ 2 จัดกลุ่มสีเขียวเข้มอมฟ้า สีสดใสมากขึ้น
- แบบที่ 3 จัดกลุ่มสีอบอุ่น เหลืองมัสตาร์ด ใบเน้นค่าน้ำหนัก ช่วยให้ดอกขาวเด่นชัด
- แบบที่ 4 จัดกลุ่มสีม่วงหม่น ให้ความรู้สึกหวานขริม
- แบบที่ 5 จัดกลุ่มสีฟ้าสด ให้ความรู้สึกสดชื่นแจ่มใส

4. ลายดอกพุทธรักษา จัดกลุ่มลายต่อเนื่อง แบบเน้นความสวยเด่นที่ลายเชิง

- แบบที่ 1 จัดกลุ่มสีธรรมชาติ กลุ่มโทนสีเหลือง แบบเบาสบาย
- แบบที่ 2 จัดกลุ่มสีอบอุ่น ใช้สีครีม สีส้มและสีน้ำตาล
- แบบที่ 3 เปลี่ยนกลุ่มสีใหม่ ใช้สีแดง และสีน้ำเงิน เพิ่มความอ่อนหวานสดใส
- แบบที่ 4 ใช้กลุ่มสีส้มอมแดง
- แบบที่ 5 เปลี่ยนสี เป็นสีฟ้าสดใส

5. ลายดอกลีลาวดี นำรูปแบบของดอกลีลาวดี มาออกแบบผสมผสานกับดอกไม้ใบไม้ ชนิดอื่น

- แบบที่1 จัดกลุ่มสีธรรมชาติ ดอกสีลาวดสีเหลือง ใบไม้สีเขียว ดอกไม้เล็กๆสีชมพูสด
เพิ่มความสดใ สีสันเข้มทำให้ลายผ้าเด่นขึ้น
- แบบที่2 เพิ่มความเข้มของสีดอกไม้เล็กๆ เปลี่ยนสีใบเป็นสีเขียวน้ำเงิน
พื้นสีเทาเข้มเพิ่มความสวยเด่น
- แบบที่3 เปลี่ยนเป็นพื้นสีม่วงอมแดง ดอกไม้เล็กสีขาว ใบเขียว ผ้าสีเข้ม
สีลายดอก ทำให้ภาพรวมดูเบา สบาย
- แบบที่4 เปลี่ยนเทคนิคการให้สีสยาย เป็นการแต้มสีหยาบๆกลุ่มสีธรรมชาติ
- แบบที่5 ปรับเปลี่ยนไปจัดเป็นกลุ่มสีน้ำตาลแดงกับสีสวนรวม
4. ลายดอกคริสต์มาส นำรูปแบบของดอกและใบคริสต์มาส มาจัดลายที่มีเส้นรอบนอกเป็นสีขาว
มีดอกไม้เล็กๆตกแต่งประกอบ
- แบบที่1 จัดกลุ่มสีธรรมชาติ ดอกสีแกม ใบสีเขียวเข้ม
- แบบที่2 เปลี่ยนระบายสีลายแต้มสีชุ่มๆเหมือนระบายสีน้ำ
- แบบที่3 จัดกลุ่มสีสวนรวม เป็นสีเนื้อเข้ม เน้นเส้นสีเข้มเป็นภาพลวงตา
ดูเหมือนภาพนูนสามมิติ
- แบบที่4 จัดภาพใหม่เป็นภาพลายเส้น กลุ่มสีน้ำตาล
- แบบที่5 เปลี่ยนกลุ่มสีเป็นสีเขียวเข้มและสีฟ้า จัดค่าน้ำหนักให้ดูแตกต่าง สวยเด่น
5. ลายดอกเย็บปีร่า นำรูปแบบดอกเย็บปีร่ามาออกแบบ ตกแต่งประกอบด้วยผีเสื้อ
- แบบที่1 ออกแบบลายกลุ่มสีธรรมชาติ ดอกเหลือง ส้ม พื้นสีครีมอ่อน ใบเขียว
- แบบที่2 เพิ่มความสดใของลายโดยปรับเปลี่ยนใบสีเขียวเข้ม และพื้นสีฟ้า
- แบบที่3 ระบายสีเทคนิคสีจุด เปลี่ยนกลุ่มสีดอก กลุ่มสีใบ ไม่เน้นสีธรรมชาติ
- แบบที่4 ใช้วิธีจุดแต้มสีเบา แบบสีน้ำ กลุ่มดอกสีแดง น้ำหนักสีน้ำเงิน
- แบบที่5 เปลี่ยนลายเป็นภาพลายเส้นหลากสี พื้นสีเข้ม
6. ลายดอกทานตะวัน นำรูปแบบดอกทานตะวันมาจัดแบบลายเชิง เน้นจุดเด่นที่ชายผ้า
- แบบที่1 ดอกทานตะวันเป็นจุดเด่นดอกไม้เล็กๆสีขาว ช่วยให้ลายเบาสบาย
น่าสนใจ จัดกลุ่มสีธรรมชาติ
- แบบที่2 จัดกลุ่มสีใหม่ เป็นสีฟ้าคราม ดอกทานตะวันสีเหลืองเข้ม อบอุ่น
- แบบที่3 เปลี่ยนสีดอกเป็นสีส้มเข้ม ใบสีน้ำตาล พื้นสีเขียวอ่อน
- แบบที่4 เปลี่ยนสีดอก เป็นสีม่วง พื้นสีเขียว

แบบที่5 เปลี่ยนสีดอกทานตะวันเป็นสีฟ้า พื้นสีชมพูอ่อนหวาน

9.ลายดอกกุหลาบ นำรูปแบบของดอกกุหลาบมาวาดแนวเหมือนจริง จัดกลุ่มดอกและใบเป็นกลุ่มกระจายทั่วผืนผ้า

แบบที่1 จัดกลุ่มสีหม่น กลุ่มสีชมพูอมส้ม สีเขียวและเทา

แบบที่2 จัดกลุ่มสีดอกม่วง เขียว ขาว และจัดค่าน้ำหนักด้วยใบสีน้ำเงิน
ทำให้ลายเด่นมากขึ้น

แบบที่3 จัดกลุ่มสีเขียวสด เพิ่มความสดใสให้ลวดลาย

แบบที่4 จัดกลุ่มสีม่วงสดด้วยเทคนิคการป้ายสีหยาบๆให้ความรู้สึกสนุกสนาน สดชื่น

แบบที่5 จัดกลุ่มสีส้มเทคนิคการป้ายสี แบบเดียวกับแบบที่ 4 ให้ความรู้สึกอิสระ
สดใส กระฉับกระเฉง

10.ลายดอกวาสนา ดอกไม้ ที่หาดูได้ยาก ออกดอกปีละครั้ง มีกลิ่นหอม นำรูปแบบดอกสีขาว
เล็กๆ มาจัดรวมเป็นกลุ่มร่วมกับใบไม้ชนิดอื่น

แบบที่1 จัดกลุ่มสีฟ้าเข้ม เทา เป็นสีส่วนรวม ดอกขาวอมส้มอ่อนเป็นจุดเด่นลงลายพื้นผ้า
เป็นจุดสีเล็กๆทับกัน

แบบที่2 เปลี่ยนกลุ่มสีเป็นสีม่วง ให้ความรู้สึกอ่อนหวาน

แบบที่3 จัดกลุ่มสีน้ำตาลอ่อน ให้ความรู้สึกสวยเรียบ บางเบา

แบบที่4 จัดกลุ่มสีน้ำตาลแดง เพิ่มความอบอุ่น สดใสมากขึ้น

แบบที่5 จัดกลุ่มสีสดขึ้นด้วยกลุ่มสีเขียวสดใส

อภิปรายผลการออกแบบ

ดอกไม้แต่ละชนิดที่เลือกมาดำเนินการออกแบบจะมีลักษณะต่างๆ กัน ทั้งรูปแบบ สี สัน มีทั้งดอกไม้ยอดนิยมที่อยู่ในความสนใจ และถูกนำมาใช้ในการออกแบบลวดลาย และใช้ในโอกาสต่างๆ มากมาย เช่น ดอกบัว กุหลาบ มะลิ ลีลาวดี ทานตะวัน และพุทธรักษา สำหรับดอกบัว สวรรค์ เยียปี่ว่า คริสต์มาส และวาสนานั้น จากการศึกษาข้อมูลผลงานออกแบบลวดลายที่เคยมีมาก่อนมีการนำมาออกแบบลวดลายไม่มากนัก แต่ในที่นี้ ผู้วิจัยเห็นว่า ดอกไม้ทั้ง 4 ชนิดนี้มีรูปลักษณะเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว สวยงาม กลีบดอกพลิ้วไหวเป็นธรรมชาติ น่าจะนำมาออกแบบลายพิมพ์ผ้าสำหรับเครื่องแต่งกายจากผ้าไทยได้อย่างสวยงาม

ดอกไม้ผูกพันกับวิถีชีวิตมาแต่โบราณ จากการศึกษาวิจัยของเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างลวดลายที่ปรากฏบนผ้าพิมพ์กับหลักฐานทางประวัติศาสตร์และโบราณคดี : กรณีศึกษาเฉพาะผ้า

พิมพ์ในพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระนคร" ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างลวดลายที่ปรากฏบนผ้าพิมพ์กับหลักฐานทั้งทางประวัติศาสตร์ เช่น จดหมายเหตุหรือบันทึกของชาวต่างชาติ พงศาวดาร วรรณคดี ฯลฯ และหลักฐานทางโบราณคดี ส่วนหนึ่งของผลการศึกษาพบว่าผ้าพิมพ์ที่มีการตกแต่งลวดลายอย่างสวยงาม มักถูกใช้เป็นภาษาทรงของกษัตริย์หรือบุคคลชั้นสูง ส่วนชาวบ้านสามัญชน จะใช้ผ้าพิมพ์ที่เป็นลายดอกเล็ก ๆ ธรรมดา การจัดวางลวดลายบนผืนผ้าต้องมีการประยุกต์ลายให้เหมาะสมกับพื้นที่กว้างของผ้า ซึ่งมีการพัฒนาแนวคิดดังกล่าวมาแล้วในอดีต จากการศึกษาวิจัยของชนิษฐา ตันติพิมล และสุวิมล สกุลเดช(2536)เรื่อง "ศึกษาลายผ้าไทยในท้องถิ่นทางภาคใต้" ส่วนหนึ่งพบว่า ภูมิปัญญาที่ปรากฏในลายผ้า แสดงออกโดยการเลียนแบบธรรมชาติ และแสดงออกโดยการเลียนแบบธรรมชาติผสมกับการแสดงออกที่เป็นนามธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานออกแบบชุดนี้ ที่ศึกษารูปแบบธรรมชาติของดอกไม้ มีการตัดทอนรูปทรง แต่ส่วนรวมยังคงรูปแบบเดิม จัดโครงสร้างใหม่เชิงนามธรรมสร้างสรรค์การออกแบบลายพิมพ์ผ้าสำหรับเครื่องแต่งกายจากผ้าไทย ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำรูปแบบของดอกบัว ซึ่งเป็นดอกไม้ประจำจังหวัดปทุมธานีและดอกบัวสวรรค์ ซึ่งเป็นดอกไม้ประจำมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มาออกแบบโดยจัดวางรูปแบบลวดลายแบบพื้นฐาน เรียบง่าย เป็นลายต่อเนื่อง เช่นเดียวกับลายดอกไม้ 8 ชนิด ที่ออกแบบเป็นลายต่อเนื่องเหมือนกัน เพราะเป็นการสะดวกที่จะนำลายมาวางต่อกันบนพื้นที่กว้าง เมื่อพิมพ์ลงบนผ้าแล้ว สามารถนำไปตัดเย็บเป็นเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายได้หลายรูปแบบอย่างสวยงามได้ตามต้องการ

ผลงานออกแบบลายผ้าชุดนี้ ดำเนินการออกแบบ โดยมีพื้นฐานแนวความคิดในการออกแบบจากการสำรวจความคิดเห็น เกี่ยวกับลายที่ต้องการจากนักออกแบบและผู้บริโภค ในส่วนของการพิจารณาคือสอดคล้องกับงานวิจัยอื่นที่มีมาก่อน ผลการศึกษาข้อมูลพบว่างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบลายผ้า ส่วนใหญ่ เป็นงานพัฒนาและออกแบบลวดลายทอผ้า ที่มีลายผ้าโบราณของแต่ละท้องถิ่นเป็นต้นแบบการพัฒนาลวดลาย และแต่ละงานจะพัฒนาโดยสอบถามความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องได้แก่ นักออกแบบ ผู้บริโภค และผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานนั้น เพื่อนำข้อมูลมาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบเช่นเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับการดำเนินงานวิจัยเรื่องนี้ จากการสำรวจพบว่า งานวิจัยของ วาสนา เจริญวิเชียรฉาย(2549) ทำการวิจัยเรื่อง "การออกแบบลวดลายผลิตภัณฑ์ของตกแต่งบ้านประเภทผ้าของผลิตภัณฑ์ OTOP จังหวัดปทุมธานี" ได้ศึกษาความต้องการของผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ของตกแต่งบ้านและผลิตภัณฑ์ OTOP จังหวัดปทุมธานี และผู้บริโภค(ประชาชนทั่วไป) โดยสอบถามความต้องการด้านรูปแบบของลวดลายผลิตภัณฑ์ เพื่อนำมาเป็นแนวทางการออกแบบลวดลายผลิตภัณฑ์ของตกแต่งบ้านประเภทผ้า ของผลิตภัณฑ์ OTOP จังหวัดปทุมธานี งานวิจัยของ ปวีณา บุญปาน(2550) เรื่อง "การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผ้าทอเมืองล่อง เพื่อใช้เป็นสินค้าหัตถกรรมจังหวัดแพร่ประเภทชุดเครื่องนอน"

ได้ศึกษาเกี่ยวกับลายผ้าทอเมืองล่อง ศึกษาความคิดเห็นของนักออกแบบ ผู้ผลิต และผู้บริโภค แล้วนำข้อมูลมากำหนดแนวคิดในการออกแบบ สร้างสรรค์ลายผ้าที่เหมาะสมกับเครื่องนอน งานวิจัยของ พนิดา สมประจบ และ บุญเรือง สมประจบ(2551)เรื่อง “การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ผ้าย้อมคราม ของกลุ่มทอผ้าย้อมครามบ้านเชิงดอย จังหวัดสกลนคร” ได้ศึกษาลวดลายและวิธีการผลิตผ้าย้อมคราม ของกลุ่มทอผ้าย้อมครามบ้านเชิงดอย ศึกษาความคิดเห็นของผู้ผลิต นักออกแบบ และผู้บริโภค เพื่อนำข้อมูลมาออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ผ้าย้อมคราม ของกลุ่มทอผ้าย้อมครามบ้านเชิงดอย จังหวัดสกลนคร งานวิจัยของ ใจภักดี บุรพเจตนา(2553)เรื่อง “การสร้างสรรค์ต้นแบบลวดลายผ้าไทยล้านนาแบบร่วมสมัย” ได้ศึกษาลวดลายผ้าไทยล้านนา ศึกษาความคิดเห็นของผู้ผลิต นักออกแบบและผู้บริโภค แล้วนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการออกแบบ จะเห็นได้ว่า งานวิจัยดังที่กล่าวมา ได้ให้ความสำคัญกับการศึกษา ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลมากำหนดแนวคิดในการออกแบบ เช่นเดียวกับงานวิจัยเรื่องนี้ ที่ศึกษาความคิดเห็นของนักออกแบบ และผู้บริโภค เพื่อการสร้างสรรค์ผลงานออกแบบที่สวยงามเหมาะสมตามความต้องการ

ลายพิมพ์ผ้า ลายดอกไม้สำหรับเครื่องแต่งกายจากผ้าไทย ที่ดำเนินการออกแบบทั้งหมด ผู้วิจัยได้ดำเนินการออกแบบโดยใช้โปรแกรม Illustrator และ Photoshop ในการออกแบบ ซึ่งทุกแบบทุกลายที่ออกแบบภาพต้นแบบไว้ สามารถนำมาจัดวางลายแบบต่างๆ ได้อีกมากมายหลายแบบ และสามารถปรับแต่งสีได้ตามต้องการ ลวดลายที่ออกแบบทั้งหมด ได้ออกแบบจัดวางลวดลายแสดงให้เห็นเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น ในการพิมพ์ผืนผ้าต้องนำลายมาต่อกัน ผลงานนี้ผู้วิจัยได้รับการสนับสนุนให้ดำเนินการเฉพาะงานออกแบบ ไม่ได้ดำเนินการในส่วนของการจัดพิมพ์ผืนผ้า เพื่อตัดเย็บเครื่องแต่งกาย อย่างไรก็ตาม ผลงานนี้สามารถเผยแพร่ให้กลุ่มผู้ผลิตผ้าไทยประเภทผ้าพิมพ์ลายและผู้สนใจทั่วไปนำผลงานออกแบบไปใช้ประโยชน์ได้

ประโยชน์ของงานวิจัยที่ได้รับ

งานวิจัยนี้ ได้รับการสนับสนุนให้ดำเนินการเฉพาะการออกแบบเท่านั้น มิได้ทำผลงานต้นแบบผลิตภัณฑ์ เพื่อเผยแพร่สู่การผลิต ผลงานสำเร็จจึงสามารถให้ประโยชน์ได้ดังนี้

1. ได้รู้หลักการออกแบบลายพิมพ์ผ้า
2. ได้ผลงานออกแบบลายพิมพ์ผ้าสำหรับเครื่องแต่งกายจากผ้าไทย เป็นการสร้างภาพลักษณ์ใหม่ให้แก่ลายพิมพ์ผ้าสำหรับเครื่องแต่งกายจากผ้าไทย
4. เป็นแนวทางให้ผู้ผลิตลายพิมพ์ผ้าในการนำประยุกต์ใช้ในการพัฒนางานออกแบบ
5. ลายพิมพ์ผ้าสำหรับเครื่องแต่งกายจากผ้าไทย
6. เป็นแนวทางในการทำวิจัยของสถาบันการศึกษาที่สอนทางด้าน การออกแบบแฟชั่น

และเครื่องแต่งกาย หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผู้สนใจทั่วไป

หน่วยงานที่สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. กลุ่มผู้ผลิตเครื่องแต่งกายจากผ้าไทย
2. หน่วยงานที่ทำงานเกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายจากผ้าไทย ชุมชนและผู้สนใจทั่วไปที่ต้องการแสวงหาความรู้จากงานวิจัย
3. สถาบันการศึกษาสามารถนำองค์ความรู้จากการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการศึกษาเกี่ยวกับการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายจากผ้าไทยและวิชาที่เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาลายพิมพ์ผ้าชนิดอื่น และพัฒนารูปแบบลายเพิ่มมากขึ้น
2. ควรจัดทำต้นแบบลายพิมพ์ลงบนผ้า นำไปตัดเย็บ เพื่อนำเสนอสู่ผู้ผลิตให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้
3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนงบประมาณงานวิจัยควรสนับสนุนให้ดำเนินการออกแบบอย่างครบวงจร